

Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної
конференції

**“Місцеве самоврядування
в Україні та світі: теорія і
практика”**

**5 листопада 2025 року
м. Полтава**

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (м. КИЇВ)
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ПОЛТАВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЛЕСТЕРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ЛЕСТЕР, ВЕЛИКА БРИТАНІЯ)
ОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ОПОЛЕ, ПОЛЬЩА)
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ІНСТИТУТ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ
БЕЗПЕКИ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ІНСТИТУТ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ГУМАНІТАРНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
ЗАХІДНОПОМОРСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРИСА (MRU) (м. ВІЛЬНЮС, ЛИТВА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (м. ПРАГА, ЧЕХІЯ)
FATER АКАДЕМІЯ ІНДІЇ (FAI) (ОКРУГ КАНЬЯКУМАРІ, ШТАТ ТАМІЛ-НАДУ, ІНДІЯ)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ «ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ», КИЄВО-
МОГИЛЯНСЬКА ШКОЛА ВРЯДУВАННЯ ІМЕНІ АНДРІЯ МЕЛЕСЕВИЧА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І
ГАЗУ, ІНСТИТУТ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕРНОПОЛЯ

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
*«МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»*

5 листопада 2025 року

м. Полтава, Україна

ISBN 978-617-8466-52-7

УДК 35.07/08 (1-21) (477)

M65

Редакційна колегія:

Медвідь В.Ю. – завідувач кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, д. е. н., професор;

Лозинська Т.М. – професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, д. н. держ. упр., професор;

Дорофєєв О.В. – професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, д. е. н., професор.

M65 *Місьцеве самоврядування в Україні та світі: теорія та практика* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 5 листопада 2025 року / за заг. ред. В.Ю. Медвідь, Т.М. Лозинської, О.В. Дорофєєва. Полтава : ПДАУ, 2025. 268 с.

У матеріалах конференції висвітлені результати наукових досліджень з актуальних проблем місцевого самоврядування і пошуку шляхів їх розв'язання за тематичними напрямками: «Правове забезпечення місцевого самоврядування», «Управління соціально-економічним розвитком територіальних громад», «Місьцеві бюджети та публічні фінанси», «Політичні аспекти функціонування самоврядної влади», «Аграрна політика і місьцеве самоврядування», «Місьцеве самоврядування в умовах воєнного стану та сталого відновлення», «Інформатизація управлінських процесів», «Практики місцевого самоврядування в зарубіжних країнах», «Просторове планування територій територіальних громад», «Економічні засади функціонування суб'єктів господарювання територіальних громад та місцевої економіки».

Для наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів, теоретиків і практиків публічного управління та адміністрування, представників органів влади, громадських діячів України, а також усіх, хто досліджує питання трансформації управління місцевим розвитком в умовах децентралізації влади.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

Організаційний комітет конференції:

Голова організаційного комітету:

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, професор кафедри публічного управління та адміністрування

Члени організаційного комітету:

Медвідь Вікторія Юрївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету;

Лозинська Тамара Миколаївна – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету;

Дорофєєв Олександр Вікторович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету;

Тошек Бартломей Г. – доктор економічних наук, професор, професор Інституту політології та досліджень у галузі безпеки Щецинського університету (м. Щецин, Польща).

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

<i>Гамалюк Богдан Михайлович, Лис Андрій Богданович</i> Еволюція концепції верховенства права в умовах воєнного стану	11
<i>Кантока Тетяна Миколаївна</i> Механізм захисту прав людини в системі публічного управління	13
<i>Ковальська Тетяна Андріївна, Поночовна Олена Володимирівна</i> Правове забезпечення участі громадян у здійсненні місцевого самоврядування	16
<i>Лопушинський Іван Петрович, Білоцький Олександр Вікторович</i> Безперервність роботи місцевої влади: підтвердження її легітимності в умовах російсько-української війни	20
<i>Сьомич Микола Іванович, Христенко Кирило Ігорович</i> Правове забезпечення трудової діяльності керівників органів місцевого самоврядування	25
<i>Tatarenko Viktoriia</i> Local government in canada: legal aspects	27

СЕКЦІЯ 2. УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

<i>Барчук Володимир Олексійович</i> Соціальне підприємництво у забезпеченні сталого розвитку територіальних громад	31
<i>Браїлко Тетяна Олександрівна, Чайка Лідія Іванівна</i> Заклади охорони здоров'я та реалізація ветеранської політики в громадах: питання комунікації	34
<i>Бритавченко Антон Володимирович, Зірка Катерина Вікторівна</i> Роль лідера територіальної громади у розвитку туризму на місцевому рівні	36
<i>Кириченко Валентина Миколаївна, Дегтярьова Ія Олександрівна</i> Методологічні підходи до визначення базових ідей для портфелю проєктів (на прикладі сфери громадського здоров'я)	38
<i>Коськін Георгій Володимирович, Кравців Інна Сергіївна</i> Контрольна функція громадянського суспільства	41
<i>Материнко Володимир Олександрович</i> Екосистема стимулювання економічного розвитку територій	44
<i>Матлак Тетяна Олександрівна, Поночовна Олена Володимирівна</i> Механізми соціально-економічного управління територіальними громадами в сучасному інституційному середовищі	48
<i>Мац Оксана Василівна</i> Проблеми і ризики реалізації стратегічних рішень закладів охорони здоров'я України в умовах сьогодення	50

<i>Паланиця Микола Миколайович</i>	
Феномен сталого економічного розвитку Вінницької громади в контексті взаємодії влади і бізнесу	53
<i>Пасемко Галина Павлівна, Таран Оксана Миколаївна</i>	
Технологія розробки стратегії розвитку територій Харківської області	56
<i>Поступна Олена Вікторівна, Недільська Вікторія Едуардівна</i>	
Вплив «ДІЯ.СІТУ» на людський капітал територіальних громад: управлінські механізми мінімізації ризиків та забезпечення збалансованого регіонального розвитку	60
<i>Сагачко Юлія Миколаївна, Клинушкова Марія Георгіївна</i>	
Роль ефективного адміністративного менеджменту у підвищенні прозорості та результативності управління земельними ресурсами в громадах	64
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Дем'яненко Наталія Василівна, Зінченко Софія Олегівна</i>	
Удосконалення взаємодії Опішнянської селищної ради та бізнесу	67
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Нос Вікторія Вікторівна</i>	
Розроблення комунікаційної стратегії в організаціях публічної сфери	71
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Сороченко Михайло Михайлович</i>	
Розвиток молодіжної політики як шлях до відкритості діяльності органу місцевого самоврядування	75
<i>Сокольська Тетяна Вікторівна</i>	
Роль лідера у формування ефективної публічної політики сталого розвитку громад	78
<i>Тимоха Анатолій Денисович</i>	
Вдосконалення механізмів взаємодії органів публічного управління та місцевого самоврядування у розвитку дорожнього господарства	81
<i>Центило Костянтин Леонідович</i>	
Особливості сучасних моделей сільського розвитку	84
<i>Щетиніна Тетяна Олексіївна, Кузьменко Юлія Владиславівна</i>	
Мотивація праці посадових осіб органів публічної влади: фактори впливу	87

СЕКЦІЯ 3. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

<i>Gavkalova Nataliia, Kunitsyn Oleh</i>	
Designing financial resilience framework for post-war reconstruction in ukrainian territorial communities	90
<i>Гудзь Олена Євгенівна</i>	
Public finances: new esg guidelines for post-war regional recovery	92
<i>Пташник Світлана Андріївна</i>	
Інноваційні підходи до управління фінансами територіальних громад	95

СЕКЦІЯ 4. ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ САМОВРЯДНОЇ ВЛАДИ

Денисюк Ольга Володимирівна

Імідж держави як інструмент політичного управління та розвитку самоврядної влади 99

Загурський Олександр Богданович

Децентралізація як багатоаспектний феномен: концептуальний аналіз 102

Лозинська Тамара Миколаївна

Місьцеве самоврядування як елемент політичної системи 105

Філіппова Вікторія Дмитрівна

Публічна політика стійкості: місьцеве врядування в умовах криз і відновлення 108

Shukuraliyeva Nartsiss

Tożsamość i lojalność w cieniu wojny: kazachowie wobec rosyjskiej inwazji na Ukrainę 111

СЕКЦІЯ 5. АГРАРНА ПОЛІТИКА І МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Гроссул Дмитро Олегович

Заходи державної політики підтримки агропродовольчої сфери у контексті забезпечення сільського розвитку 113

Шинькович Андрій Васильович

Продовольча безпека в фокусі уваги системи місцевого самоврядування 116

Шмонденко Сергій Павлович, Кочур Владислава Сергіївна

Цифрова трансформація управління земельними ресурсами територіальних громад: Державний аграрний реєстр та ГІС як інструменти фіскальної спроможності та прозорості 119

СЕКЦІЯ 6. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА СТАЛОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Бевз Сергій Васильович

Інтеграція відновлювальних джерел енергії у місцеві стратегії відновлення та стійкості 123

Бистрицький Дмитро Олександрович

Антикорупційні механізми в системі місцевого самоврядування України: проблеми та перспективи 126

Білоус Олег Михайлович, Мельничук Василь Іванович

Форми громадського контролю як інструмент забезпечення прозорості публічного управління 129

Бойнік Андрій Анатолійович

Дивіденд здоров'я: масовий спорт та спортивний репутаційний токен (srt) як стратегічна інвестиція у стійкість та післявоєнну відбудову України ... 132

<i>Галич Олександр Анатолійович</i>	
Формування полтавським державним аграрним університетом та територіальними громадами синергії соціального розвитку	136
<i>Горбаль Володимир Васильович, Баран Марія Петрівна</i>	
Зміна ролі лідера місцевого самоврядування: результати опитування територіальних громад Івано-франківського району Івано-франківської області	140
<i>Гордієнко Олександра Романівна</i>	
Фактчекінг в роботі публічного службовця	143
<i>Демченко Володимир Миколайович</i>	
Урахування соціолінгвістичних знань у місцевому самоврядуванні	146
<i>Дзвінчук Дмитро Іванович, Боринський Тарас Миколайович</i>	
Впровадження дизайн-мислення у сферу управління територіальними громадами як чинник підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування	149
<i>Дорофєєв Олександр Вікторович, Дорогань Андрій Сергійович, Доля Валерій Віталійович</i>	
Державне стимулювання розвитку підприємництва у повоєнний період ...	152
<i>Лазебна Ірина Василівна, Пономаренко Юрій Вячеславович</i>	
Роль інститутів громадянського суспільства у відбудові місцевих громад після війни	155
<i>Леценко Андрій Вікторович</i>	
Подолання корупції у сучасній системі місцевого самоврядування України в умовах воєнного стану та сталого відновлення	158
<i>Лозинська Тамара Миколаївна, Мазничко Катерина Вікторівна</i>	
Роль органів місцевого самоврядування у відновленні та розвитку територіальних громад під час і після закінчення дії воєнного стану	161
<i>Луханін Володимир Володимирович, Попов Сергій Афанасійович, Мануїлова Катерина Віталіївна</i>	
Значення військової адміністрації у контексті децентралізації та воєнного стану	164
<i>Махінова Вероніка Андріївна</i>	
Ознаки токсичної культури праці в публічній сфері	168
<i>Мерзлюк Людмила Володимирівна</i>	
Місьцеве самоврядування в умовах воєнного стану та сталого відновлення	170
<i>Панасюк Вікторія Іллівна, Поліщук Світлана Петрівна</i>	
Механізми стратегічного управління розвитком територіальних громад в умовах воєнного стану	173
<i>Панасюк Євген Іванович</i>	
Тімбілдінг як метод управління персоналом в органах місцевого самоврядування в умовах воєнного стану	177
<i>Романов Дмитро Володимирович</i>	
Взаємодія військових адміністрацій населених пунктів з органами місцевого самоврядування у період воєнного стану	180

<i>Свинаренко Наталія Олександрівна</i>	
Про перейменування географічних назв на Харківщині як частина процесу декомунізації: регіональні аспекти	183
<i>Сень Олександр Васильович</i>	
Деякі аспекти стратегій громад в період війни і післявоєнного відновлення	186
<i>Шупта Ірина Миколаївна, Туз Віктор Вікторович</i>	
Довіра до органів влади в умовах війни в Україні	190

СЕКЦІЯ 7. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Гутник Анастасія Юріївна</i>	
Цифрова трансформація публічної політики в Україні як вектор модернізації державного управління	193
<i>Євсюкова Оксана Володимирівна, Кисельов Микита Сергійович</i>	
Електронна взаємодія держави і громадян як індикатор цифрової зрілості публічного управління	197
<i>Краля Вікторія Григорівна</i>	
Впровадження електронного урядування у територіальних громадах України: проблеми, бар'єри та шляхи їх подолання	200
<i>Пасемко Галина Павлівна</i>	
Роль держави в забезпеченні охорони інтелектуальної власності	203
<i>Петренко Тетяна Сергіївна, Поночовна Олена Володимирівна</i>	
Інформатизація управлінських процесів у системі місцевого самоврядування	207
<i>Поступна Олена Вікторівна, Григораши Владислав Олександрович</i>	
Забезпечення сталості соціальних проєктів через інформатизацію: роль відкритої онлайн-платформи у довгостроковому управлінні результатами	210
<i>Саміляк Артем Анатолійович</i>	
Еволюція моделей державного регулювання СВDC: можливості для децентралізації фінансового управління в Україні (на прикладі е-гривні)	214

СЕКЦІЯ 8. ПРАКТИКИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

<i>Базиченко Вікторія Вікторівна</i>	
Практика місцевого самоврядування Німеччини: досвід для України	217
<i>Virupova Olena</i>	
Rola samorządu terytorialnego w rozwoju publicznych uczelni wyższych w regionie - na przykładzie gminy miasta Częstochowa (Polska)	220
<i>Гуторова Олена Олександрівна, Фігура Андрій Олегович</i>	
Зарубіжний досвід управління соціально-економічним розвитком сільських територій та можливості його адаптації в Україні	224
<i>Hyrenko Oleg, Dmytrenko Serhii, Protas Rostyslav</i>	
Application of innovative management technologies in the activities of public authorities: the experience of EU countries	227

<i>Косаревич Назар Богданович</i>	
Моделі державного управління бюджетами базового рівня у розвинутих країнах	229
<i>Рущенко Євген Васильович</i>	
Досвід публічного управління і місцевого самоврядування у сфері туризму в країнах Східної Європи і Балкан у повоєнний період	233
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Туль Світлана Іванівна</i>	
Стратегічне управління публічними інвестиціями: досвід Польщі та України	235
<i>Устінов Євгеній Олегович</i>	
Етика публічного службовця у Франції	238
<i>Чернякова Ольга Русланівна</i>	
Місьцеве самоврядування та іноземний досвід децентралізації : гендерний вимір та участь у прийнятті рішень	241
<i>Янченко Мирослав Дмитрович</i>	
Естонський досвід розвитку місцевого самоврядування	246

СЕКЦІЯ 9. ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

<i>Арбузова Тетяна Василівна</i>	
Післявоєнна регіональна політика: формування «нової мапи» розвитку України	250
<i>Гуторова Олена Олександрівна</i>	
Європейський досвід просторового планування на місцевому рівні	253
<i>Поступна Олена Вікторівна</i>	
Управління ризиками та стійкість територій у контексті просторового планування: формування адаптивних моделей для повоєнного відновлення та розвитку	256

СЕКЦІЯ 10. ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА МІСЦЕВОЇ ЕКОНОМІКИ

<i>Гуторов Олександр Іванович</i>	
Грантові та інвестиційні механізми підтримки аграрних проєктів: переваги, можливості та ризики	261
<i>Курносенко Лариса Володимирівна, Русаков Віталій Вікторович</i>	
Економічна взаємодія органів місцевого самоврядування з приватними медичними закладами в умовах післявоєнного відновлення	264

Підсумовуючи аналіз, можна підкреслити – досвід країн Балкан і Східної Європи демонструє, що публічне управління у сфері туризму може стати одним із ключових чинників економічної стабілізації у післявоєнний період. Завдяки поєднанню принципів децентралізації, цифровізації та державно-приватного партнерства можливо забезпечити ефективне відновлення туристичної інфраструктури та залучення інвестицій. Україна, використовуючи цей досвід, може створити конкурентоспроможну модель управління туризмом, яка буде відповідати європейським стандартам, сприятиме розвитку регіонів і підвищить довіру громадян до інституцій влади. Застосування зазначених механізмів не лише сприятиме економічному зростанню, але й формуватиме позитивний міжнародний імідж України як безпечної та привабливої туристичної дестинації.

Список використаних джерел:

1. Нешкович С. (Nešković S.) Європейська інтеграція у сфері туризму як орган публічного управління країн Західних Балкан. *CEEOL*, 2020. URL: <https://surl.li/vfoimv> (дата звернення: 01.11.2025).
2. Зака А. (Zaka A.) Публічне управління та місцеве самоврядування у посткомуністичну епоху в Боснії і Герцеговині, Косово та Сербії. *SSRN*, 2021. URL: <https://surl.li/iuqewe> (дата звернення: 01.11.2025).
3. Река С. (Reka S.) Управління туризмом у перехідний післявоєнний період: приклад Косово. *Шеффільдський Галамський університет*, 2017. URL: <https://surl.li/dcwmgn> (дата звернення: 02.11.2025).
4. Джека А., Джафа Е. (Xheka A., Xhafa E.) Публічне управління та місцеве самоврядування у посткомуністичну епоху в Албанії та Македонії. *SSRN*, 2021. URL: <https://surl.li/itfbhg> (дата звернення: 02.11.2025).

Ольга Іванівна Сердюк,

*кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки та публічного управління
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна*

Світлана Іванівна Туль,

*т.в.о. директора Агенції регіонального розвитку
Полтавської області «Офіс євроінтеграції»,
студентка спеціальності Публічне управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна*

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНИ

Стратегічне управління публічними інвестиціями є функцією держави, що забезпечує довгострокову макроекономічну стабільність та соціальний прогрес. В умовах обмеженості бюджетних ресурсів та необхідності модернізації критичної інфраструктури, особливої актуальності набуває використання

інноваційних механізмів, зокрема державно-приватного партнерства (ДПП). Компаративний аналіз інвестиційних моделей Республіки Польща та України дозволяє виявити диференційовані стратегічні підходи до мобілізації капіталу та підвищення ефективності реалізації суспільно значущих проєктів.

Концептуально стратегічне управління публічними інвестиціями являє собою циклічний процес, що охоплює стратегічне планування, пріоритезацію, відбір, імплементацію, моніторинг та оцінку інвестиційних проєктів відповідно до національних пріоритетів розвитку. Публічні інвестиції, як фінансові асигнування з боку державного та місцевих бюджетів, орієнтовані на створення суспільного блага. Натомість, ДПП виступає як інституціоналізований гібридний механізм, що дозволяє делегувати приватному сектору ризики та функції управління в обмін на підвищену ефективність та інноваційність, компенсуючи фіскальні обмеження публічного сектору.

У Польщі стратегічне управління публічними інвестиціями інтегроване в загальнодержавну Політику ДПП, що має чіткі кількісні та якісні цілі до 2030 року. Загальнодержавна Політика ДПП Польщі до 2030 року, затверджена Резолюцією Ради Міністрів від 25 вересня 2023 року, є оновленою стратегічною рамкою, що продовжує цілі Політики ДПП 2017 року, але адаптована до сучасних економічних викликів, включаючи наслідки пандемії COVID-19 та війну в Україні [7]. Її стратегічна мета полягає у просуванні формули ДПП для забезпечення ефективності, якості та стійкості публічних інвестицій, припускаючи довгострокову максимізацію соціально-економічних вигод. Імплементація Політики здійснюється урядом, де провідну роль виконує Центральний підрозділ ДПП (PPP CU), відповідальний за координацію, консультаційну підтримку та моніторинг. Документ тісно корелює з ключовими національними стратегіями, зокрема Стратегією відповідального розвитку та Стратегією продуктивності 2030, прагнучи підвищити ефективність державних витрат та залучити приватний капітал, досвід і ноу-хау. Окрему увагу приділено подоланню ключових бар'єрів, таких як недостатній рівень знань серед публічних суб'єктів та необхідність поширення гібридної формули (ДПП із залученням коштів ЄС).

Стратегічний вектор спрямований на розширення застосування формули ДПП для максимізації стійкості інвестиційних рішень. Ключовими індикаторами успішності є забезпечення ефективності процедур відбору приватного партнера на рівні 55% та укладення мінімум 150 нових договорів, що свідчить про системний підхід до інституціоналізації партнерства.

Аналіз ринку ДПП Польщі, що охоплює 206 укладених договорів загальною вартістю 2,93 млрд дол. США, демонструє його децентралізований характер та зрілість на місцевому рівні. Характерною особливістю є висока частка малих проєктів (81% мають вартість менше 13,6 млн дол. США) та домінування органів місцевого самоврядування як ініціаторів (91% проєктів). Секторальна структура чітко відображає пріоритети інфраструктурного розвитку: 51% проєктів (105 одиниць) припадає на інфраструктуру і транспорт, а також значні обсяги інвестицій спрямовані в освіту і культуру (20%) та енергетику (16%) [2].

В Україні процес стратегічного планування публічних інвестицій регламентується системою середньострокового бюджетного планування та багаторівневим відбором. Процедура ініціювання починається з підготовки техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) та обов'язкового проведення аналізу «витрати-вигоди» для великих проєктів, особливо тих, що потребують міжнародного фінансування [4; 5]. Ключовою особливістю є цифровізація усіх етапів через екосистему DREAM (Digital Restoration Ecosystem for Appraisal and Management), яка забезпечує стандартизацію, верифікацію та прозорість даних, що є критичним фактором для підвищення довіри міжнародних донорів та громадянського суспільства.

Українська модель стратегічне управління публічними інвестиціями знаходиться на етапі трансформації, зумовленої необхідністю відновлення та євроінтеграції, з акцентом на прозорість та ефективність. Система DREAM акумулювала портфель з 195 проєктів, орієнтовна вартість яких сягає 12,54 трлн євро, що підкреслює значний масштаб інвестиційних потреб та їхню стратегічну важливість для майбутнього держави [1].

Секторальна пріоритезація в системі DREAM відображає стратегічні потреби держави у стійкості та відновленні критичної інфраструктури. Найбільша концентрація проєктів спостерігається у сферах енергетики (58 одиниць), транспорту (50) та муніципальної інфраструктури та послуг (44), що є безпосередньою відповіддю на виклики, пов'язані з війною та енергетичною безпекою. Це контрастує з польським досвідом, де більша увага приділяється соціальній та локальній інфраструктурі через механізми ДПП.

Критично важливим елементом українського стратегічного управління публічними інвестиціями є залучення зовнішнього фінансування через міжнародні інституції. Яскравим прикладом є участь польського Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) у межах Ukraine Facility, який пропонує інноваційний механізм співфінансування проєктів громад та їх комунальних підприємств вартістю до 20 млн євро. Модель фінансування є змішаною, поєднуючи довгостроковий кредит у гривні, значний інвестиційний грант (15-50% витрат) та внесок громади (10%), що мінімізує фінансове навантаження на місцеві бюджети та стимулює інвестиційну активність [2; 6].

Компаративний синтез двох моделей виявляє суттєві відмінності у фокусі. Польща демонструє зрілу, децентралізовану культуру ДПП, де успіх інвестицій значною мірою залежить від активності місцевого самоврядування. Україна, навпаки, зосереджена на великомасштабних інвестиціях у відновлення, керованих цифровою платформою DREAM, що забезпечує необхідну прозорість та уніфікацію стандартів для міжнародних донорів.

Водночас, спільним елементом є стратегічне значення інвестицій у комунальний сектор та транспортну інфраструктуру. Досвід Польщі свідчить про високий потенціал ДПП на муніципальному рівні, що є стратегічним напрямом для України. Інтеграція польського досвіду у використання ДПП для невеликих, але чисельних проєктів, може стати каталізатором регіонального розвитку в Україні, доповнюючи загальнонаціональні програми, що управляються через DREAM.

Отже, ефективне стратегічне управління публічними інвестиціями вимагає адаптивного поєднання інструментів. Польський досвід надає модель для масштабування ДПП на рівні місцевого самоврядування. Українська ж інновація у вигляді DREAM забезпечує прозорість та систему обліку, що є критичною перевагою в умовах залучення масштабної міжнародної допомоги. Майбутня стратегія України повинна поєднувати ці переваги: використовувати цифрову екосистему для управління великими проєктами відновлення та одночасно активно імплементувати механізми ДПП для підвищення ефективності та залучення приватного капіталу на регіональному та місцевому рівнях.

Список використаних джерел:

1. Єдиний проєктний портфель держави. DREAM. 2025. URL: <https://bi.dream.gov.ua/#/spp> (дата звернення 04.11.2025).
2. Півоварчик М. Стратегічні та правові основи державно-приватного партнерства (ДПП) у Польщі. 2025. URL: <https://surl.li/ahlhww> (дата звернення 04.11.2025).
3. Польський ВГК запроцює в Україні: нові інвестиційні гранти та фінансова підтримка відновлення. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. 2025. URL: <https://surl.li/gzpuuj> (дата звернення 04.11.2025).
4. Реформа управління публічними інвестиціями. Результати впровадження на національному рівні. Міністерство розвитку громад та територій України. 2025. URL: <https://surl.li/uusvld> (дата звернення 04.11.2025).
5. Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій. DREAM. 2025. URL: <https://dream.gov.ua/ua/mtp> (дата звернення 04.11.2025).
6. Фінансування інвестиційних проєктів громад та муніципальних підприємств в Україні в межах Ukraine Facility та технічна підтримка за кошти уряду Польщі. 2025. URL: <https://surl.li/nsnndh> (дата звернення 04.11.2025).
7. The government policy for the development of PPPs up to 2030. URL: <https://surl.li/atddwp> (дата звернення 04.11.2025).

Євгеній Олегович Устінов,
*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету,
м. Полтава, Україна*

ЕТИКА ПУБЛІЧНОГО СЛУЖБОВЦЯ У ФРАНЦІЇ

У такій прогресивній європейській країні, як Франція, етика публічного службовця означає, передусім, повагу до закону. Вона формується в площині управління кадрами, яку розглядають в юридичному та дисциплінарному аспектах. Коли ми говоримо про французьку адміністрацію, то в ній управляти персоналом означає застосовувати статuti, організовувати конкурси, готувати накази про призначення на посади, ухвалювати рішення про службові